

РЕШЕНИЕ

№ Ц – 32

от 30.07.2020 г.

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

на закрито заседание, проведено на 30.07.2020 г., като разгледа подаденото от „Добруджа газ“ АД заявление за утвърждаване на цени за пренос на природен газ през газоразпределителна мрежа, цени за снабдяване с природен газ и цени за присъединяване към газоразпределителната мрежа на територията на община Генерал Тошево, доклад с вх. № Е-Дк-549 от 25.06.2020 г., събраните данни от проведените на 07.07.2020 г. открито заседание и обществено обсъждане, установи следното:

Административното производство е образувано по подадено в Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) заявление с вх. № Е-15-30-10 от 18.05.2020 г. от „Добруджа газ“ АД, с искане за утвърждаване на цени за пренос на природен газ през газоразпределителна мрежа (ГРМ), цени за снабдяване с природен газ и цени за присъединяване към ГРМ на територията на община Генерал Тошево, за регулаторен период 2020 – 2024 г.

Със Заповед № 3-Е-80 от 20.05.2020 г. на председателя на КЕВР е сформирана работна група, която да извърши преглед от формална страна и проучване на заявлението и приложенията към него за съответствие с изискванията на Закона за енергетиката (ЗЕ) и Наредба № 2 от 19.03.2013 г. за регулиране на цените на природния газ (НРЦПГ).

След извършена проверка на заявлението и приложенията към него по реда на чл. 28, ал. 2 от НРЦПГ са установени нередовности и непълноти. В тази връзка, с писмо с изх. № Е-15-30-10 от 22.05.2020 г. е изискано „Добруджа газ“ АД да предостави следните допълнителни данни и документи: декларация за истинността на заявените обстоятелства и на приложените документи, подписана от заявителя съгласно чл. 27а от НРЦПГ; доказателства за оповестяване в средствата за масово осведомяване на предложението за цени по смисъла на чл. 36а от Закона за енергетиката и чл. 33 от НРЦПГ; електронен модел на предложените от „Добруджа газ“ АД цени и копие от сключен договор за наем на сграда. С писмо с вх. № Е-15-30-10 от 29.05.2020 г., заявителят е представил изисканите данни и документи.

Резултатите от извършения анализ на съдържащите се в заявлението данни са отразени в доклад с вх. № Е-Дк-549 от 25.06.2020 г. Докладът и проектът на решение за утвърждаване на цени на дружеството са разгледани и приети от КЕВР с решение по Протокол № 145 от 30.06.2020 г., по т. 2 и са публикувани на интернет страницата на Комисията. В съответствие с разпоредбите на чл. 13, ал. 5, т. 2 от ЗЕ и чл. 34, ал. 4 от НРЦПГ, на 07.07.2020 г. е проведено открито заседание за обсъждане на приетия доклад, на което представителят на „Добруджа газ“ АД е заявил, че няма забележки и възражения по доклада. Съгласно чл. 14 от ЗЕ, на същата дата е проведено обществено обсъждане на приетия от Комисията проект на решение, на което представителят на „Добруджа газ“ АД е посочил, че няма забележки по проекта. В срока по чл. 14, ал. 3 от ЗЕ, в КЕВР не са постъпили становища по проекта на решение за утвърждаване на цени на „Добруджа газ“ АД.

След обсъждане и анализ на всички събрани в хода на административното производство данни и доказателства, Комисията приема за установено следното:

Съгласно чл. 30, ал. 1, т. 8, 11 и 12 от ЗЕ, цените, по които крайните снабдители продават природен газ на клиенти, присъединени към съответните газоразпределителни мрежи, цените за присъединяване към мрежите и цените за достъп и пренос на природен газ през ГРМ, подлежат на регулиране от Комисията.

„Добруджа газ” АД е титуляр на лицензии № Л-183-08 от 17.12.2004 г. за „разпределение на природен газ” и № Л-183-12 от 27.04.2009 г. за извършване на дейността „снабдяване с природен газ от краен снабдител” за срок до 17.12.2029 г.

С Решение № Ц-38 от 09.11.2015 г. Комисията е утвърдила на „Добруджа газ ” АД цени за пренос на природен газ през ГРМ, цени, по които продава природен газ на клиенти, присъединени към ГРМ, както и цени за присъединяване към ГРМ на територията на община Генерал Тошево, при регулаторен период от 2015 г. до 2019 г. включително.

„Добруджа газ” АД е представило информация по смисъла на чл. 36а от ЗЕ и чл. 33 от НРЦПГ за оповестяване на предложението си за утвърждаване на цени в средствата за масово осведомяване, като е приложило копие на съобщението, публикувано във вестник „Добруджански глас“, бр. 6 (3711) от 11.02.2020 г.

В съответствие с разпоредбата на чл. 29, ал. 2, т. 6 от НРЦПГ, дружеството е представило копие на договор № 171-191 от 31.08.2018 г., сключен с „Булгаргаз“ ЕАД, за доставка на природен газ на изходен пункт на газопреносната мрежа. Срокът на действие на договора е от 07:00 часа на 01.01.2019 г. до 07:00 часа на 01.01.2020 г., като срокът на действие може да се удължи с допълнително споразумение, подписано от страните. Към цитирания договор заявителят е представил Допълнително споразумение № 1 от 25.06.2019 г. за удължаване срока на договора за доставка на природен газ, считано от 07:00 часа на 01.01.2020 г. до 07:00 часа на 01.01.2021 г.

Съгласно чл. 14, ал. 1 от НРЦПГ, енергийните предприятия могат да предлагат за утвърждаване от КЕВР различни тарифни структури по групи клиенти, отразяващи разпределените необходими годишни приходи за предоставяне на услугата за всяка група въз основа на представено проучване за стойността на услугата. Групите клиенти се утвърждават от Комисията по предложение на енергийните предприятия в зависимост от сходни характеристики на потребление и/или по друг признак (чл. 14, ал. 2 от НРЦПГ).

През новия регулаторен период „Добруджа газ” АД не предвижда промяна на тарифната структура, която се състои от три групи клиенти: промишлени; обществено-административни и търговски и битови и е в съответствие с изискванията на чл. 14, ал. 1 и ал. 2 от НРЦПГ. Според заявителя, маркетинговото проучване на бъдещите клиенти на територията на община Генерал Тошево е показало, че е необосновано дефинирането на подгрупи на основните групи клиенти, тъй като съгласно очакваното им потребление, те ще бъдат обхванати оптимално в стандартното диференциране: промишлени, обществено административни и търговски и битови.

1. Регулаторен период

Предложеният от „Добруджа газ” АД регулаторен период на цените е с продължителност от 5 години (от 2020 до 2024 г.), което е в съответствие с разпоредбата на чл. 3, ал. 2, т. 2 от НРЦПГ, съгласно която при регулиране по метода „горна граница на цени“ регулаторният период е с продължителност от 2 до 5 години. Предложеният регулаторен период с продължителност от 5 години ще даде възможност на дружеството да изпълни заложените параметри в инвестиционната и производствената програма в предложения за одобрение бизнес план за периода 2020 – 2024 г.

2. Необходими приходи

Съгласно чл. 9 от НРЦПГ, необходимите годишни приходи за съответната дейност по лицензията включват икономически обосноваваните разходи и възвръщаемост на капитала. Необходимите годишни приходи за дейността „разпределение на природен газ“ и за дейността „снабдяване с природен газ от краен снабдител“ са прогнозираны по години за

регулаторния период. Необходимите приходи, разпределени по групи клиенти, както и по дейности, са представени в Таблицы № 1 и 2:

Дейност „разпределение на природен газ“

Таблица № 1

Клиенти	Мярка	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.
Промислени	хил. лв.	154	161	155	159	155
ОАТ	хил. лв.	118	131	134	136	143
Битови	хил. лв.	74	108	128	140	160
Общо:	хил. лв.	346	400	417	435	458

Дейност „снабдяване с природен газ от краен снабдител“

Таблица № 2

Клиенти	Мярка	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.
Промислени	хил. лв.	2	2	2	2	2
ОАТ	хил. лв.	3	3	3	3	3
Битови	хил. лв.	23	25	26	27	28
Общо:	хил. лв.	27	30	31	32	32

2.1. Разходи

Структурата и обемът на разходите по години са формирани от дружеството в съответствие с чл. 10 от НРЦПГ. Съгласно цитираната разпоредба, видовете разходи, пряко свързани със съответната лицензионна дейност, които се включват при образуването на цените, се делят на две основни групи: условно-постоянни разходи (УПР) и променливи разходи, според връзката им с количествата природен газ и/или осигуряването на услугата. Общите разходи за периода, разпределени по дейности, са представени в Таблица № 3:

Общо разходи по дейности

Таблица № 3

Наименование	Мярка	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	Общо	%
Общо разходи по дейности, в т.ч.:	хил. лв.	311	367	387	409	433	1907	100%
„разпределение на природен газ“	хил. лв.	286	341	360	380	405	1771	93%
„снабдяване с природен газ от краен снабдител“	хил. лв.	25	27	28	29	29	136	7%

Съгласно обосновката на дружеството разходите за дейностите са изчислени при стоп-цени на равнище 2019 г. и са въз основа на прогнозното развитие на параметрите на дейностите по разпределение и снабдяване с природен газ, а именно: продажби на природен газ и брой клиенти по групи; отчетна и балансова стойност на ГРМ; отчетна и балансова стойност на дълготрайни активи (сгради, нематериални активи, други материални активи), необходими за извършването на лицензионните дейности; брой персонал, необходим за управление, експлоатация на газоразпределителната мрежа и съоръженията и обслужване на клиентите.

Годишните разходи са групирани по икономически елементи, като във всяка група са изброени детайлно всички конкретни видове разходи. Условно-постоянните разходи, които не зависят от количествата природен газ, са прогнозираны по години без отчитане на инфлация за периода. В разходите за текущ и аварийен ремонт са посочени само разходите за ремонт, които не водят до увеличаване на стойността на активите. Стойността на променливите разходи е функция на прогнозираните количества природен газ и съответните разходни норми. За нуждите на ценообразуването разходите са посочени поотделно за видовете лицензионни дейности и съответните им отчетни и прогнозни стойности на годишна база.

В съответствие с чл. 10, ал. 1, изр. второ от НРЦПГ, „Добруджа газ“ АД е представило различните групи разходи по дейности и по икономически елементи, ведно с обосновки за начина на формирането им.

2.1.1. Разходи за дейността „разпределение на природен газ“

Тези разходи представляват 93% от общия обем разходи и се увеличават от 286 хил. лв. през 2020 г. на 405 хил. лв. през 2024 г.

Условно-постоянните разходи представляват 96% от разходите, предвидени от дружеството за дейността „разпределение на природен газ“. Те са разделени както следва:

Разходи за материали, представляват 3,96% от УПР за дейността и нарастват през регулаторния период от 12 хил. лв. през 2020 г. на 15 хил. лв. през 2024 г. Те включват разходи за:

- разходи за материали за текущо поддържане, включващи: резервни части за ремонт на линейната част, планирани на база дължината на мрежата и резервните части за ремонт на съоръженията, прогнозирани на база брой монтирани съоръжения;

- разходи за гориво за транспорт, планирани съгласно достигнатите през предходната 2019 г., средно по 161,5 лева на автомобил на месец. Съгласно обосновката на дружеството към момента то разполага с един служебен автомобил и регулярно ползва още един, предоставен от Община Генерал Тошево;

- разходи за работно облекло, планирани в зависимост от броя персонал, по 380 лева/човек;

- за канцеларски материали, планирани съгласно достигнатите през 2019 г. разходи, средно по 23,5 лв./служител/месец;

Разходите за външни услуги представляват 5,52% от УПР и нарастват от 18 хил. лв. през 2020 г. на 20 хил. лв. през 2024 г., като включват:

- разходи за застраховки на ГРМ, вкл. задължителните по ЗЕ имуществена застраховка и застраховка „Гражданска отговорност“, планирани на база отчетната стойност на линейната част и съоръженията, както и застраховката на персонала за съответната дейност;

- разходи за данъци и такси, които са прогнозирани на база нормативна уредба и извършени разходи през предходната година, в т.ч. лицензионни такси, планирани в съответствие с Тарифа за таксите, които се събират от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране по Закона за енергетиката, в размер на 2000 лв., плюс 0,055% от приходите за съответната лицензионна дейност през предходната година;

- пощенски разходи, разходи за телефони и абонаменти, средно по около 200 лева на месец, планирани на база извършени към момента разходи от базовата година и предвидено увеличение през прогнозния петгодишен период;

- разходи за абонаментно поддържане и аварийна готовност, които са определени съгласно Наредбата за устройството и безопасната експлоатация на преносните и разпределителните газопроводи и на съоръженията, инсталациите и уредите за природен газ. С цел спазване законовите изисквания за превантивни мерки, както и за бърза и адекватна реакция при извънредно събитие, комплексното сервизно обслужване и аварийната готовност на газопроводите и съоръженията, ще се извършва от персонал на дружеството. Останалите разходи включват технически надзор и текуща поддръжка на ГРМ и съоръжения.

- разходи за наеми на сграда, планирани на база годишен разход за предходната 2019 г., в размер на 900 лв./годишно (1/2 от общия наем). Дружеството е приложило копие от Договор за отдаване под наем на общинско имущество, сключен между „Добруджа газ“ АД в качеството му на наемател и община Генерал Тошево, като наемодател, на недвижим имот, общинска собственост, представляващ помещение за офис с площ 50 кв. м;

- разходи за проверка на уреди са планирани съгласно глава трета „Ред за извършване на контрол на средствата за измерване“ и глава четвърта „Знаци за удостоверяване на резултатите от контрола на средствата за измерване“ от Наредба за средствата за измерване, които подлежат на метрологичен контрол (НСИПМК), както и съгласно Тарифа № 11 за таксите, които се събират в системата на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор по Закона за държавните такси. Разходите се отнасят само за дейността „разпределение на природен газ“. Проверката на средства за търговско измерване е в съответствие с НСИПМК, като диафрагмените разходомери подлежат на

проверка на всеки четири години, а ротационните се проверяват през две години. Коригиращите устройства за обем също подлежат на проверка през две години. Във връзка с това, планираните разходи са различни в годините от регулаторния период и са формирани от дружеството на база брой задължителни за проверка уреди и цената за проверка на съответното средство за търговско измерване;

- експертни и одиторски разходи, които са прогнозирани на база годишен разход за 2019 г. за съответната дейност, в размер на 3 – 4 хил. лева за всяка от годините на регулаторния период;

- разходи за вода, отопление и осветление са планирани в зависимост от средния годишен разход за 2019 г. по 87 лева месечно;

- съдебните разходи са предвидени в размер на около хиляда лв. годишно и са свързани с разходите за държавни такси при събиране на просрочени вземания.

Разходите за амортизации, представляват 40,64% от УПР, като се увеличават от 106 хил. лв. през 2020 г. на 173 хил. лв. през 2024 г. и са в съответствие с планираните инвестиции. Разходите за амортизации на дълготрайните активи в експлоатация са определени по линеен метод, съгласно чл. 12 от НРЦПГ;

Разходите за заплати и възнаграждения, представляват 37,88% от УПР и нарастват от 103 хил. лв. през 2020 г. до 139 хил. лв. през 2024 г. Според заявителя тези разходи са с нива на възнагражденията от 2019 г. Предвижда се и индексирано повишение на база обем свършена работа и повишената квалификация на персонала. Дружеството предвижда да бъдат назначени още 2 служители, един през 2021 г. и един през 2023 г., което ще доведе до нарастването на общата сума на разходите, предвидени за възнаграждения и заплати. След 2023 г. се предвижда общия брой заети в „Добруджа газ“ АД да е 6 души;

Разходите за социални осигуровки, представляват 10,27% от УПР, като нарастват от 28 хил. лв. през 2020 г. на 38 хил. лв. през 2024 г. и включват социалноосигурителни вноски, начислявани върху работната заплата на персонала, зает в съответната дейност, съгласно ЗОДФЛ, КЗОО, ЗБДОО, КТ и др. Тези разходи са в пряка зависимост от броя на персонала през годините на регулаторния период;

Други разходи, представляват 1,73% от УПР и са в размер на 6 хил. лв., като остават непроменени през регулаторния период и включват.

- разходи за охрана на труда (трудова медицина) прогнозирани, като функция от броя на персонала, зает в съответната дейност и средния годишен разход през 2019 г. по 65 лв./служител/година;

- разходи за реклама и маркетинг са в размер на 3 хил. лв. годишно за всяка от петте прогнозни години;

- разходи за командировки са прогнозирани в зависимост от средния годишен разход на човек за тази дейност през предходни години и е в размер на 461 лева/служител/година;

- разходи за публикации, които са прогнозирани на база две публикации годишно, при средна стойност на рекламното каре от около 250 лв;

- разходи за служебни карти са в размер на 35 лв./служител/месец.

Променливите разходи представляват 3,98% от общия обем разходи за дейността „разпределение на природен газ“, и остават с непроменен размер от 14 хил. лв. през регулаторния период. Тези разходи са пряко зависещи от пренесените и доставени количества природен газ и включват:

- разходи за одорант, които се отнасят само за дейността „разпределение на природен газ“, в зависимост от планираните продажни количества природен газ, и са в размер на 0,024 лв./MWh природен газ (1,895 mg/MWh), съответно 661 лева през 2019 г., нарастващи до 895 лева за 2024 г.;

- разходи, свързани със загуби на природен газ, прогнозирани в размер на около 13 хил. лв. в годишен аспект, в т.ч. технологични загуби на газ, изчислени на около 5 хил. лв. годишно или 0,2% от планираните количества природен газ; разходи, предизвикани от допустимите метрологични отклонения при измерване на количествата газ и разходи,

начислявани за допълнително плащане за неприето или надприето количество при равномерна доставка на природен газ.

2.1.2. Разходи за дейността „снабдяване с природен газ от краен снабдител“

Тези разходи представляват 7,13% от общия обем разходи и включват само условно-постоянни разходи, тъй като дружеството не е планирало променливи разходи. Разходите за дейността нарастват от 25 хил. лв. през 2020 г. на 29 хил. лв. през 2024 г. Условно-постоянните разходи представляват 100% от общия обем разходи, предвидени от дружеството за дейността „снабдяване с природен газ от краен снабдител“. УПР за дейността са разпределени по икономически елементи, както следва:

Разходите за материали са с относителен дял от 3,10% и са в размер на хиляда лева, който остава непроменен през регулаторния период, като включват:

- разходи за канцеларски материали, планирани съгласно достигнатите през 2019 г. разходи, средно по 42 лв./месец;
- разходи за гориво за транспорт, планирани съгласно достигнатите през предходната 2019 г., средно по 28,50 лв. на автомобил на месец;

Разходите за външни услуги представляват 57,32% от разходите за дейността, като се увеличават от 15 хил. лв. през 2020 г. на 16 хил. лв. през 2024 г. Те включват:

- разходи за данъци и такси, които са прогнозирани на база нормативна уредба и извършени разходи през предходната година, в т.ч. лицензионни такси, планирани в съответствие с Тарифа за таксите, които се събират от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране по Закона за енергетиката, в размер на 2000 лв., плюс 0,055% от приходите за съответната лицензионна дейност през предходната година;
- пощенски разходи и разходи за телефони и абонаменти, средно в размер на 11 хил. лв. до 12 хил. лева годишно, равняващо се на средномесечните суми за инкасо услугите от посреднически фирми с развита клонова мрежа и офиси за плащания и финансови дейности (например „Ипей“, „Изипей“). Това облекчава крайните клиенти и снижава общите разходи;
- разходи за наеми на сграда, планирани на база годишен разход за предходната 2019 г., в размер на 900 лв./годишно (1/2 от общия наем);

Разходите за амортизации представляват 6,25% от разходите, предвидени за дейността, като нарастват незначително от хиляда лева през 2020 г. на 2 хил. лв. през 2024 г. и са в зависимост от планираните инвестиции;

Разходите за заплати и възнаграждения са с относителен дял 24,93% от разходите за дейността, като размерът им нараства от 5 хил. лв. през 2020 г. на 7 хил. лв. през 2024 г. Според дружеството тези разходи са планирани при нива на възнагражденията от 2019 г. както и в съответствие с предвидения за назначаване персонал.

Разходите за социални осигуровки представляват 4,73% от разходите за дейността, като размерът им от хиляда лева остава непроменен през регулаторния период. Те включват социалноосигурителни вноски, начислявани върху работната заплата на персонала, зает в съответната дейност, съгласно ЗОДФЛ, КЗОО, ЗБДОО, КТ и др.;

Други разходи са с относителен дял 3,68% от общия обем на разходите за дейността „снабдяване с природен газ от краен снабдител“ и са в размер на хиляда лева през целия регулаторен период, и включват: разходи за реклама и маркетинг дейност, най-вече за привличане на битови клиенти по хиляда лева годишно (планирани по 2 рекламни кампании годишно с бюджет 500 – 600 лева всяка);

През регулаторния период 2020 г. – 2024 г. дружеството не планира променливи разходи за дейността „снабдяване с природен газ“, пряко зависещи от пренесените и доставени количества природен газ.

От извършения по-горе анализ на прогнозния размер на разходите по години и по икономически елементи, както и въз основа на представените от дружеството обосновки и доказателства за разходите е видно, че те са свързани с изпълнението на лицензионните дейности и може да се направи извода, че са икономически обосновани.

2.2. Регулаторна база на активите

Съгласно чл. 12 от НРЦПГ, утвърдената от Комисията регулаторна база на активите, придобити възмездно от енергийното предприятие и пряко свързани с лицензионната дейност, е признатата стойност на активите, върху която енергийното предприятие получава възвръщаемост от вложения капитал. Прогнозните стойности на регулаторната база на активите, възвръщаемостта и разходите за дейностите „разпределение на природен газ“ и „снабдяване с природен газ от краен снабдител“ по години за регулаторния период са представени, съответно в Таблицы № 4 и 5:

Дейност „разпределение на природен газ“ (хил. лв.)

Таблица № 4

№	Позиция	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.
1.	Балансова стойност на ДМА	1350	1350	1337	1316	1300
2.	Балансова стойност на ДНА	3	0	4	7	11
2.1.	Балансова стойност на ДМА, придобити за сметка на финансираня	34	63	92	124	155
3.	Необходим оборотен капитал	22	27	28	28	29
4.	Регулаторна база на активите	1342	1314	1277	1227	1184
5.	Норма на възвръщаемост, преди данъчно облагане	4,49%	4,49%	4,49%	4,49%	4,49%
6.	Възвръщаемост	60	59	57	55	53
7.	Разходи, в т.ч.:	286	341	360	380	405
8.	УПР	272	327	346	366	390
9.	Променливи разходи	14	14	14	14	14

Дейност „снабдяване с природен газ“ (хил. лв.)

Таблица № 5

№	Позиция	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.
1.	Балансова стойност на ДМА	10	9	8	8	7
2.	Балансова стойност на ДНА	4	6	9	7	6
3.	Балансова стойност на ДМА, придобити за сметка на финансираня	0	0	0	0	0
4.	Необходим оборотен капитал	52	54	57	67	70
5.	Регулаторна база на активите	65	69	74	81	82
6.	Норма на възвръщаемост, преди данъчно облагане	4,49%	4,49%	4,49%	4,49%	4,49%
7.	Възвръщаемост	3	3	3	4	4
8.	Разходи, в т.ч.:	25	27	28	29	29
8.1.	УПР	25	27	28	29	29

Дружеството е определило размера на оборотния капитал в съответствие с разпоредбата на чл. 12, ал. 8 от НРЦПГ. Изчисленият оборотен капитал отговаря на нормативните изисквания, като представлява 1/8 от годишните оперативни парични разходи за лицензионната дейност (без амортизации и разходи за обезценка на несъбираеми вземания).

Планираните инвестиции за лицензионната територия за периода 2020 – 2024 г. са в размер на 1391 хил. лв., от които за разпределителни газопроводи и отклонения са предвидени 1063 хил. лв., а за съоръжения (за битови и небитови клиенти) са планирани 328 хил. лв.

2.3. Норма на възвръщаемост на капитала

Като източник на финансиране дружеството предвижда използването на собствени парични средства, акумулирани от дейността му и краткосрочен банков заем – овърдрафт. Реинвестираните парични средства за всяка година са представени като сума от получената нетна печалба от текущия период и амортизационните отчисления за същия период.

При съвкупното наличие на фактори и обстоятелства, които биха позволили на дружеството да изпълни прогнозната си инвестиционна програма за територията на община Генерал Тошево, осигурените средства за финансирането ѝ ще бъдат изцяло от паричните средства от бъдещата дейност и привлечени заеми.

Предложената от „Добруджа газ“ АД среднопретеглена норма на възвръщаемост на капитала за периода 2020 – 2024 г. е в размер на 4,49%, която е изчислена при 96,75% дял на

собствен капитал с норма на възвръщаемост от 4% и привлечен капитал 3,25% с норма на възвръщаемост от 5,8% и при отчитане на данъчните задължения.

Съгласно чл. 13, ал. 4 от НРЦПГ, Комисията определя нормата на възвръщаемост на капитала при отчитане на фактори, като: безрискова доходност, сравнения с други предприятия с подобна степен на риск, достъп до финансиране, текущи финансови и икономически условия в страната, капиталова структура на предприятието.

Съгласно чл. 13, ал. 5 от НРЦПГ Комисията определя нормата на възвръщаемост на капитала чрез модела за оценка на капиталовите активи и въз основа на данни от: международно признати източници на информация относно отраслов безлостов коефициент β за страните-членки от Европейския съюз, обща пазарна рискова премия за Р България, формирана като сума от базовата рискова премия за развити пазари и премията за специфичния за държавата риск; данни на Българската народна банка относно безрисковата норма на възвръщаемост, при използване на дългосрочния лихвен процент за оценка степента на конвергенция, като средна стойност за 12-месечен период преди месеца на оповестяване на предложението за цени.

При регулирането на цените в енергийния сектор и във ВиК услугите във връзка с изчисляването на нормата на възвръщаемост на собствения капитал, КЕВР прилага Модела за оценка на капиталовите активи (МОКА), като използва данни, публикувани на официалния сайт на Aswath Damodaran – Stern School of Business¹ и на Българската народна банка (БНБ)². Предвид изложеното, при определяне на нормата на възвръщаемост на собствения капитал на „Добруджа газ” АД следва да се използват актуални данни за пазарните величини, като се отчете отрасловият коефициент β , общата пазарна рискова премия за страната, както и безрисковата норма на възвръщаемост.

За изчисление на нормата на възвръщаемост на собствения капитал на „Добруджа газ” АД е използван безлостов коефициент β (Oil/Gas Distribution) за страните от Европа в размер на 0,74 за 2020 г. по данни от сайта на Aswath Damodaran. При отчитане на капиталовата структура на „Добруджа газ” АД, безлостовият коефициент се преобразува в лостов с размер 0,77. Общата пазарна рискова премия за Република България е 7,08%, формирана като сума от базовата рискова премия за развити пазари (5,20%) и премията за специфичния за държавата риск (1,88%) по актуализирани данни от месец януари 2020 г. от горепосочения източник. За изчисляване на безрисковата норма на възвръщаемост е използван дългосрочният лихвен процент (ДЛП) за оценка степента на конвергенция, който представлява доходността по дългосрочните ценни книжа (със срок над 10 години) в Република България. Премията е в размер на 0,3816%, изчислена по данни на БНБ, като средна стойност на ДЛП за 12-месечен период февруари 2019 г. – януари 2020 г. Дружеството планира да ползва привлечен капитал с норма на възвръщаемост от 5,8%.

При изчисляване с актуалните горепосочени параметри, среднопретеглената норма на възвръщаемост на капитала се получава в размер на 6,45%, при дял от 96,75% на собствен капитал и норма на възвръщаемост в размер на 5,83%, дял на привлечения капитал от 3,25% с норма на възвръщаемост 5,8% и при отчитане на данъчните задължения, като получените стойности са по-високи в сравнение с предложените от дружеството.

Предвид горепосоченото е целесъобразно да бъде приета предложената от „Добруджа газ” АД среднопретеглена норма на възвръщаемост на капитала в размер на 4,49%, изчислена при 96,75% дял на собствен капитал с норма на възвръщаемост от 4% и привлечен капитал 3,25% с норма на възвръщаемост от 5,8% и при отчитане на данъчните задължения.

3. Прогнозна консумация за регулаторния период

Прогнозната консумация на природен газ в рамките на регулаторния период, както и прогнозният брой присъединени клиенти към ГРМ на дружеството, са представени по години и по групи клиенти в Таблици № 6 и 7:

¹ <http://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/>

² <http://www.bnb.bg/Statistics/StMonetaryInterestRate/StIRLTIR/>

Прогнозна консумация**Таблица № 6**

Клиенти	Мярка	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.
Промислени	MWh/год.	6574	6574	6574	8681	8681
ОА и търговски	MWh/год.	3213	3424	3635	3845	4056
Битови	MWh/год.	4741	5268	5794	6321	6953
Общо:	MWh/год.	14 528	15 265	16 003	18 847	19 690

Прогнозен брой клиенти**Таблица № 7**

Клиенти	Мярка	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.
Промислени	бр.	9	9	9	11	11
ОА и търговски	бр.	46	47	48	49	50
Битови	бр.	450	500	550	600	660
Общо:	бр.	505	556	607	660	721

За нуждите на ценообразуването са изчислени коефициенти за разпределяне по групи клиенти на възвръщаемостта и разходите за експлоатация, поддръжка и снабдяване и коефициентите за разпределяне по групи клиенти на разходите, зависещи от количеството пренесен/доставен природен газ.

За дейността разпределение на природен газ, коефициентите за разпределяне на възвръщаемостта и постоянните разходи отчитат дела на дълготрайните материални активи (ДМА) за съответната група клиенти в общата стойност на ДМА.

Стойността на коефициента за разпределение на възвръщаемостта и УПР за дейността „разпределение на природен газ“ по групи клиенти се променя през периода както следва: за промишлените клиенти коефициентът намалява от 0,445 през 2020 г. на 0,336 през 2024 г., за обществено-административните и търговски клиенти също намалява от 0,346 през 2020 г. на 0,316 през 2024 г., а за битовите клиенти се увеличава от 0,209 през 2020 г. на 0,349 през 2024 г.

Коефициентът за разпределение на възвръщаемостта и УПР за дейността „снабдяване с природен газ от краен снабдител“ е получен на база на броя на клиентите от всяка група и средната годишна консумация на всеки вид клиент в определено съотношение. Стойността на коефициента се променя през периода и е както следва: за промишлените клиенти намалява от 0,064 през 2020 г. и достига в средата на периода до 0,057 през 2022 г, след което започва плавно да се увеличава, за да достигне в края на периода стойност от 0,064 през 2024 г., за обществено-административните и търговски клиенти намалява от 0,105 през 2020 г. на 0,085 през 2024 г., а за битовите клиенти се увеличава от 0,831 през 2020 г. на 0,851 през 2024 г.

Коефициентите за разпределяне на разходите, зависещи от количеството пренесен природен газ по групи клиенти, отчитат дела на годишното потребление на природен газ на съответната група в общото потребление. Стойността на активите, обслужващи трите основни потребителски групи, се разпределя чрез дела на максималния часов разход на групата в общия максимален часов разход. Към нея се добавя стойността на активите, свързани с обслужването само на съответната група клиенти. Стойността на коефициента се променя през периода както следва: за промишлените клиенти намалява от 0,453 през 2020 г. на 0,441 през 2024 г., за обществено-административните и търговски клиенти намалява от 0,221 през 2020 г. на 0,206 през 2024 г., а за битовите клиенти се увеличава от 0,326 през 2020 г. на 0,353 през 2024 г.

Предложените коефициенти са обосновани, тъй като отчитат: дела на ДМА на ГРМ за съответната група клиенти в общата стойност на дълготрайните активи; броя клиенти от всяка група и средната годишна консумация на всеки вид клиент; както и дела на годишното потребление на природен газ на съответната група клиенти в общото потребление.

4. Определяне на цени

4.1. Цена за пренос на природен газ през ГРМ

Съгласно чл. 20, ал. 2 от НРЦПГ, цената за пренос на природен газ по разпределителната мрежа се образува въз основа на утвърдените необходими годишни

приходи съгласно чл. 9 от НРЦПГ към утвърденото прогнозно количество природен газ за разпределение в левове за MWh по групи клиенти.

4.2. Цена за продажба на природен газ от краен снабдител

Съгласно чл. 19, ал. 1 от НРЦПГ, цените за продажба на природен газ от крайните снабдители на клиенти, присъединени към съответните газоразпределителни мрежи, се определят въз основа на разходите за покупка на природен газ и утвърдените прогнозни необходими годишни приходи за снабдяване с природен газ, съгласно чл. 9 от НРЦПГ.

Предложените от „Добруджа газ“ АД цени за пренос на природен газ през ГРМ и цени за снабдяване с природен газ от краен снабдител за територията на община Генерал Тошево, са посочени в Таблица № 8:

Цени за пренос през ГРМ и цени за снабдяване с природен газ

Таблица № 8

Групи клиенти	Цени за пренос на природен газ през ГРМ (лв./MWh)	Цени за снабдяване с природен газ (лв./MWh)
Промислени	21,30	0,26
ОА и търговски	36,52	0,80
Битови	20,83	4,45

Забележка: предложените за утвърждаване цени са без ДДС и акциз.

С оглед гореизложеното, от анализа на представените в заявление с вх. № Е-15-60-20 от 30.09.2019 г. от „Добруджа газ“ АД данни и подкрепящите ги обосновки е видно, че дружеството е изчислило размера на предложените цени в съответствие с НРЦПГ.

Предложените от „Добруджа газ“ АД за утвърждаване цени ще дадат възможност на дружеството да реализира инвестиционната и производствената програма, заложи в бизнес плана за дейността на дружеството за периода 2020 – 2024 г.

4.3. Цени за присъединяване към газоразпределителната мрежа

Съгласно чл. 24, ал. 1 от НРЦПГ, цената за присъединяване на клиенти към ГРМ се образува по групи клиенти в зависимост от заявения максимален капацитет и налягане и съответните признати разходи за групата. Разходите за допълнително оборудване за присъединяване по желание на клиента са за негова сметка.

Разходите при образуване на цените за присъединяване на клиенти към ГРМ на дружеството се делят на УПР и променливи разходи. УПР включват: издаване на скица и виза за проектиране, изготвяне на работен проект за газопроводно отклонение, издаване на разрешение за строеж, изготвяне на екзекутивна документация, становища по изпълнение на газопроводното отклонение, разходи по назначаване и провеждане на държавна приемателна комисия, разходи по издаване на разрешения за ползване. Променливите разходи, в зависимост от максималния часови разход и включват: изкопно-възстановителни и монтажни работи.

Заявителят е предложил цени за присъединяване на клиенти към ГРМ на територията на община Генерал Тошево, които са посочени в Таблица № 9:

Цени за присъединяване

Таблица № 9

Групи и подгрупи клиенти с максимален часов разход	Цени (лв./клиент)
Промислени	
до 0,106 MW/час	2232
до 1,059 MW/час	2676
над 1,059 MW/час	2963
ОАТ	
до 0,106 MW/час	1347
до 1,059 MW/час	1579
над 1,059 MW/час	1909
Битови	601

Предложените цени за присъединяване към ГРМ на лицензионната територия на заявителя са формирани на база подробно представени разходи по групи клиенти в съответствие с НРЦПГ.

На основание чл. 21, ал. 1, т. 8, във връзка с чл. 30, ал. 1, т. 8, 11 и 12 от Закона за енергетиката, чл. 2, т. 2, 3 и 5, чл. 19, чл. 20 и чл. 24, ал. 1 от Наредба № 2 от 19.03.2013 г. за регулиране на цените на природния газ

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

Р Е Ш И :

I. Утвърждава, считано от 01.08.2020 г., на „Добруджа газ” АД цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа, цени за продажба на природен газ от краен снабдител и цени за присъединяване на клиенти към газоразпределителната мрежа на територията на община Генерал Тошево, за регулаторен период от 2020 г. до 2024 г., както следва:

1. Цени (без ДДС) за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа:

1.1. За промишлени клиенти: 21,30 лв./MWh;

1.2. За обществено-административни и търговски клиенти: 36,52 лв./MWh;

1.3. За битови клиенти: 20,83 лв./MWh.

2. Ценообразуващи елементи на цените за пренос на природен газ, както следва:

Необходими годишни приходи: за 2020 г. – 346 хил. лв., за 2021 г. – 400 хил. лв., за 2022 г. – 417 хил. лв., за 2023 г. – 435 хил. лв., за 2024 г. – 458 хил. лв.;

Количества природен газ: за 2020 г. – 14 528 MWh/год., за 2021 г. – 15 265 MWh/год., за 2022 г. – 16 003 MWh/год., за 2023 г. – 18 847 хил. лв., за 2024 г. – 19 690 хил. лв.

Норма на възвръщаемост на капитала: 4,49%.

3. Цени (без ДДС), по които продава природен газ на клиенти, присъединени към газоразпределителната мрежа:

3.1. За промишлени клиенти: 19,36 лв./MWh;

3.2. За обществено-административни и търговски клиенти: 19,90 лв./MWh;

3.3. За битови клиенти: 23,55 лв./MWh.

4. Ценови компоненти на цените, по които продава природен газ на клиенти, присъединени към газоразпределителната мрежа:

4.1. Цена на природния газ (цена на обществения доставчик за съответния месец на годината): 19,10 лв./MWh;

4.2. Цени за снабдяване с природен газ:

4.2.1. За промишлени клиенти: 0,26 лв./MWh

4.2.2. За обществено-административни и търговски клиенти: 0,80 лв./MWh

4.2.3. За битови клиенти: 4,45 лв./MWh.

4.3. Ценообразуващите елементи на цените по т. 4.2. са, както следва:

Необходими годишни приходи: за 2020 г. – 27 хил. лв., за 2021 г. – 30 хил. лв., за 2022 г. – 31 хил. лв., за 2023 г. – 32 хил. лв., за 2024 г. – 32 хил. лв.

Количества природен газ: за 2020 г. – 14 528 MWh/год., за 2021 г. – 15 265 MWh/год., за 2022 г. – 16 003 MWh/год., за 2023 г. – 18 847 хил. лв., за 2024 г. – 19 690 хил. лв.

Норма на възвръщаемост на капитала: 4,49%.

5. Цени за присъединяване на клиенти към газоразпределителната мрежа на територията на община Генерал Тошево, както следва:

5.1. За промишлени клиенти:

до 0,106 MW/час	2232 лв./клиент;
до 1,059 MW/час	2676 лв./клиент;
над 1,059 MW/час	2963 лв./клиент.

5.2. За обществено-административни и търговски клиенти:

до 0,106 MW/час	1347 лв./клиент;
до 1,059 MW/час	1579 лв./клиент;
над 1,059 MW/час	1909 лв./клиент.

5.3. За битови клиенти:

601 лв./клиент.

II. Цените по т. I не включват цени за достъп и пренос през газопреносната мрежа, определени по реда на Методиката за определяне на цени за достъп и пренос на природен газ през газопреносните мрежи, собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД.

Решението подлежи на обжалване пред Административен съд София-град в 14 (четиринадесет) дневен срок.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

РОСИЦА ТОТКОВА